

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2468

[Total No. of Pages : 2

[5556]-1001

B.P.Ed.

**101 : FOUNDATIONS OF PHYSICAL EDUCATION
(2015 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain in detail. (Any four)

[4 × 10 = 40]

- a) What is Idealism and explain the need of Idealism in modern physical education programmes.
- b) Define Physical Education? Explain the aims & objectives of Physical Education.
- c) Write about Physical Education history in Pre-Vedic & Vedic period in India.
- d) Write about Ancient Olympic.
- e) Explain in detail Career Opportunities in Physical Education & Sports.
- f) Ethical duties and responsibilities of coaches and players.

Q2) Attempt all the questions.

[4 × 6 = 24]

- a) Explain the role of Physical Education in developing social bonding.
- b) Meaning and concept of General Education.
- c) Physical Education in USA.
- d) What are the gender inequality issues in Sports and Physical Education?

Q3) Short Notes. (any four)

[4 × 4 = 16]

- a) Philosophy
- b) Sports Sociology
- c) Mary Kom
- d) List of Values in Physical Education
- e) Gender in Physical Education

P.T.O.

Total No. of Questions: 3]

P2468

[5556]-1001

B.P.Ed.

101 : FOUNDATIONS OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) [4 × 10 = 40]

- अ) आदर्शवाद म्हणजे काय ते सांगून आधुनिक शारीरिक शिक्षण कार्यक्रमातील आदर्शवादाची गरज सांगा.
ब) शारीरिक शिक्षण स्पष्ट करून शारीरिक शिक्षणाची ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
क) भारतातील वैदिकपूर्व काळ आणि वैदिक काळातील शारीरिक शिक्षणाचा इतिहास लिहा.
ड) प्राचीन ऑलम्पिक विषयी लिहा.
इ) शारीरिक शिक्षण व खेळातील व्यावसायिक संधी सविस्तर लिहा.
फ) प्रशिक्षक व खेळाडूंची नैतिक कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या सांगा.

प्रश्न 2) खालील सर्व प्रश्नांची लिहा. [4 × 6 = 24]

- अ) सामाजिक सलोखा निर्माण करण्यासाठी शारीरिक शिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा.
ब) सामान्य शिक्षणाचा अर्थ व संकल्पना स्पष्ट करा.
क) अमेरिकेतील शारीरिक शिक्षण.
ड) शारीरिक शिक्षणातील व खेळातील लिंग असमानता काय ते लिहा.

प्रश्न 3) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) [4 × 4 = 16]

- अ) तत्वज्ञान
ब) क्रीडा समाजशास्त्र
क) मेरी कोम
ड) शारीरिक शिक्षणातील मूल्यांची यादी
इ) शारीरिक शिक्षणातील लिंगनिहायता

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2357

[Total No. of Pages : 2

[5556]-1002

B.P.Ed. (Semester - I)

PSYCHOLOGY OF LEARNER

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (any 4)

[4 × 10 = 40]

- a) Define Instincts and write McDougal's classification of Instincts.
- b) Explain Adolescence Stage in detail.
- c) Define Motivation and Write Types & Techniques of Motivation.
- d) What are the types of Anxiety and Make a list of Anxiety Reduction techniques.
- e) Write the summary of Behaviorist, Cognitivist and Constructivist theories.
- f) Define Leadership and write the types of Leaders.

Q2) Answer in brief.

[4 × 6 = 24]

- a) Importance of Sports Psychology to coach.
- b) Role of Teacher : *Co-learner and Facilitator.*
- c) Define the following : *Sensation and Perception, Thinking Process, Memory and Forgetting.*
- d) Anxiety Reduction techniques : *Self-Talk, Hypnosis and Bio-Feedback.*

Q3) Short note (any 4)

[4 × 4 = 16]

- a) Laws of Learning (*sports examples*).
- b) Role of Learner.
- c) Write Personality Traits according to different Sports disciplines.
- d) During competition psychological preparation.
- e) Define Aggression and Explain its Types.
- f) Define Learning and Explain its types.

▽▽▽▽

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2357

[5556]-1002

B.P.Ed. (Semester - I)

PSYCHOLOGY OF LEARNER

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) सविस्तर लिहा. (कोणतेही 4) [4 × 10 = 40]

- अ) सहजप्रवृत्तीची व्याख्या द्या. व मॅन्डुगल्सची सहजप्रवृत्तीचे वर्गीकरण लिहा.
- ब) कुमार अवस्था सविस्तर स्पष्ट करा.
- क) प्रेरणेची व्याख्या द्या. व प्रकार आणि तंत्र लिहा.
- ड) चिंत्तेचे प्रकार कोणते व चिंत्ता कमी करण्याची तंत्रांची यादी करा.
- इ) वर्तनवाद, संज्ञानात्मक व कार्यप्रवर्तकता या उपपत्तींचा सारांश लिहा.
- फ) नेतृत्वाची व्याख्या द्या व ने त्याचे प्रकार लिहा.

प्रश्न 2) थोडक्यात लिहा. [4 × 6 = 24]

- अ) क्रीडा मानसशास्त्राचा मार्गदर्शकासाठीचे महत्व लिहा.
- ब) शिक्षकाची भूमिका-सह-अध्यापक व सुविधा पुरविणारा.
- क) खालिल सर्वांच्या व्याख्या द्या-संवेदना व अवभोध; विचार प्रक्रिया, स्मरण व विस्मरण.
- ड) चिंत्ता शिथिलिकरणाची तंत्र : स्वचर्चा, संमोहन व बायो-फिडबॅक.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणतेही 4) [4 × 4 = 16]

- अ) अध्ययनाचे नियम. (क्रीडा उदाहरणे).
- ब) अध्ययकर्त्याची भूमिका.
- क) विविध क्रीडा प्रकाराप्रमाणे व्यक्तिमत्त्वाची गुणवैशिष्ट्ये लिहा.
- ड) स्पर्धेदरम्यान मानसशास्त्रीय तयारी.
- इ) आक्रमकतेची व्याख्या द्या. व प्रकार स्पष्ट करा.
- फ) अध्ययनाची व्याख्या द्या व प्रकार स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2358

[Total No. of Pages : 4

[5556]-1003

B.P.Ed. (Semester - I)

LEARNING TO TEACH PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 4 questions.

[40]

- a) What is the purpose and objectives of Physical Education.
- b) Write the importance of planning. Give an example of a unit plan.
- c) Explain the strategies of teaching a large class.
- d) Describe one direct style of teaching and one indirect style of teaching.
- e) Explain the given active supervision strategies - back to wall, proximity control, with-it-ness, selective ignoring positive pinpointing.
- f) Classify the motor skills. Explain each with suitable example.

Q2) Attempt all questions.

[24]

- a) Differentiate between effective & ineffective learning environment.
- b) Write the four stages for designing learning task.
- c) Explain the main steps of a lesson plan. (Phy.Edu.)
- d) What are the different ways of managing space, equipment, grouping students?

P.T.O.

Q3) Write short notes (any 4)

[16]

- a) Physically educated person.
- b) Rules & Protocols.
- c) Stages of motor learning.
- d) Movement concepts.
- e) Organizational tasks of a PE teacher.
- f) Reasons for using multiple teaching styles.

Total No. of Questions : 3]

P2358

[5556]-1003

B.P.Ed. (Semester - I)

LEARNING TO TEACH PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) कोणतेही 4 प्रश्न सोडवा.

[40]

- अ) शारीरिक शिक्षणाचे ध्येय व उद्दिष्टे काय आहेत?
- ब) नियोजनाचे महत्व लिहा. घटक नियोजनाचे उदाहरण लिहा.
- क) मोठ्या संख्येच्या वर्गाला शा.शि. शिकविण्याच्या उपाययोजना स्पष्ट करा.
- ड) प्रत्यक्ष अध्यापन शैली व अप्रत्यक्ष अध्यापन शैलींच्या प्रत्येकी एक प्रकाराचे वर्णन करा.
- इ) सक्रीय पर्यवेक्षण उपाययोजनांपैकी पुढील स्पष्ट करा- बॅक टू वॉल, प्रॉक्झिमिटी कंट्रोल, विथ-इटनेस, सिलेक्टिव्ह इग्नोरींग, पॉझिटिव्ह पिनपॉइंट.
- फ) कारक कौशलयांचे वर्गीकरण करा. प्रत्येक प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पुढील सर्व प्रश्न सोडवा.

[24]

- अ) प्रभावी अध्ययन वातावरण व निष्प्रभावी अध्ययन वातावरण यातील फरक स्पष्ट करा.
- ब) अध्ययन कार्य निर्मितीच्या 4 अवस्थांबद्दल लिहा.
- क) शा. शि. पाठ नियोजनातील प्रमुख पायऱ्या स्पष्ट करा.
- ड) उपलब्ध जागा, साहित्य, विद्यार्थी गट विभाजन यांचे व्यवस्थापन करण्याचे विविध मार्ग कोणते?

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणत्याही 4)

[16]

- अ) शा. शिक्षणाने सुशिक्षित व्यक्ती
- ब) नियम व शिष्टाचार
- क) कारक अध्ययनाचे स्तर
- ड) हालचाल संकल्पना
- इ) शा. शि. शिक्षकाची व्यवस्थापन कार्ये
- फ) विविध अध्यापन शैली वापरण्याची कारणे

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2359

[Total No. of Pages : 4

[5556]-2001

B.P.Ed. (Semester - II)

ANATOMY & PHYSIOLOGY

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any four of the following.

[4 × 10 = 40]

- a) Illustrate structure of human cell & explain its function in detail.
- b) Describe structure of muscle in details with suitable diagram.
- c) Write effects of exercise on different systems of human body.
- d) Explain structure & function of Autonomous Nervous System, draw neat labelled diagram of human brain.
- e) Describe shoulder joint in detail with neat labelled diagram.
- f) State molecular composition of blood & explain functions of components of blood.

Q2) Brief answer of the following.

[4 × 6 = 24]

- a) Describe hinge joint with suitable example, draw neat labelled diagram.
- b) Explain ATP-PC system in brief.
- c) Anatomy & Physiology of Respiratory System.
- d) List out different important system in human body & elaborate digestive system with neat labelled diagram.

P.T.O.

Q3) Write Short Notes on any four.

[4 × 4 = 16]

- a) Anatomy & Physiology
- b) Types & functions of bone
- c) Skin
- d) Reflex action
- e) Physiological effects of warm up on human body
- f) Blood Groups

Total No. of Questions : 3]

P2359

[5556]-2001

B.P.Ed. (Semester - II)

ANATOMY & PHYSIOLOGY

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[4 × 10 = 40]

- अ) मानवी पेशीची रचना रेखाटा व त्याचे कार्य सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) स्नायुच्या रचनेचे आकृतीसह सविस्तर वर्णन करा.
- क) मानवी शरीरातील विविध संस्थांवर व्यायामाचे होणारे परिणाम लिहा.
- ड) स्वायत्त मज्जा संस्थेची रचना व कार्ये स्पष्ट करा. मानवी मेंदूची नावांसह आकृती काढा.
- इ) आकृतीसह खांद्याच्या संध्याचे सविस्तर वर्णन करा.
- फ) रक्ताची सूक्ष्म रचना मांडा व रक्ताच्या विविध घटकांचे कार्य स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

[4 × 6 = 24]

- अ) बिजागिरीच्या सांध्याचे उदाहरणांसह वर्णन करा, आकृती काढा.
- ब) ATP-PC उर्जा संस्थेचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या.
- क) श्वसन संस्थेचे शरीर रचना व शरीर क्रिया शास्त्र.
- ड) मानवी शरीरातील विविध संस्थांची यादी करा व पचन संस्था आकृतीसह विस्तृत करा.

प्रश्न 3) टीप लिहा. (कोणतेही चार)

[4 × 4 = 16]

- अ) शरीर क्रिया व शरीर रचना शास्त्र
- ब) हाडांचे प्रकार व कार्ये
- क) त्वचा
- ड) प्रतिक्षिप्त क्रिया
- इ) उत्तेजक हालचालींचे मानवी शरीरावरील शरीर क्रिया शास्त्रीय परिणाम
- फ) रक्त गट

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2360

[Total No. of Pages : 4

[5556]-2002

B.P.Ed. (Semester - II)

MANAGEMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write any four questions in detail.

[4 × 10 = 40]

- a) Explain the Functions of Sports Management.
- b) Write down the objectives of Intramural sports competition in details.
- c) Prepare a Fixture and Schedule of Volleyball competition by Knock Out Method. (No of Teams : 17, No of grounds : 2 and No of Days : 2)
- d) Explain the importance of Records and Registers in Physical Education.
- e) Explain the types of Sports equipment and maintenance of sports equipment.
- f) Find out the length and width of standard track when marking radius is 36.50 m.
- g) Explain any two Mass Athletics Method with appropriate example.

Q2) Answer all the questions in brief.

[4 × 6 = 24]

- a) Write down the importance of Time Management.
- b) Write merits and demerits of Knock out method.
- c) Write the criteria of a standard track.
- d) Prepare only schedule of Camp for day one.

P.T.O.

Q3) Short Notes.

[4 × 4 = 16]

- a) Methods of Competition.
- b) Write merits and demerits of League method.
- c) Write only sequence of National Day.
- d) Objectives of Mass Athletics
- e) Importance of Budget.

Total No. of Questions : 3]

P2360

[5556]-2002

B.P.Ed. (Semester - II)

MANAGEMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) कोणत्याही चार प्रश्नांची सविसतर उत्तरे लिहा.

[4 × 10 = 40]

अ) क्रीडा व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा.

ब) आंतरकूल स्पर्धेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

क) व्हॉलीबॉल स्पर्धेसाठी बाद पद्धतीने कार्यक्रम पत्रिका व भाग्यपत्रिका तयार करा.
(एकूण संघ - 17; मैदाने-2; दिवस-2)

ड) शारीरिक शिक्षणातील नोंद व नोंदवहींचे महत्व स्पष्ट करा.

इ) क्रीडा साहित्याचे प्रकार सांगून, क्रीडा साहित्याची देखभाल स्पष्ट करा.

फ) आखण्याची त्रिज्या 36.50 मी असताना प्रमाणित ट्रॅकची लांबी व रूंदी काढा.

ग) कोणत्याही दोन समूह अॅथलॅटिक्स स्पर्धेच्या पद्धती योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) सर्व प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[4 × 6 = 24]

अ) वेळ व्यवस्थापनाचे महत्व लिहा.

ब) बाद पद्धतीचे फायदे व तोटे लिहा.

क) प्रमाणित ट्रॅकचे निकष लिहा.

ड) शिबिरातील पहिल्या दिवसाची फक्त कार्यक्रम पत्रिका तयार करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा.

[4 × 4 = 16]

- अ) स्पर्धा पद्धती.
- ब) साखळी पद्धतीचे फायदे व तोटे.
- क) राष्ट्रीय दिनाचा क्रम लिहा.
- ड) अंदाजपत्रकाचे महत्व.
- इ) बजेटचे महत्व

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2361

[Total No. of Pages : 4

[5556]-2004

F.Y. B.P.Ed. (Semester - II)
FITNESS AND WELLNESS
(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any Four questions out of Six.

[4 × 10 = 40]

- a) Explain the concepts Physical Activity, Physical Exercise, Physical Fitness and Wellness with appropriate examples.
- b) What do you mean by Over Weight and Obesity? Discuss common health consequences of Over Weight and Obesity.
- c) Illustrate principles of training.
- d) Describe the steps to design a training program.
- e) Write in detail about SRPF.
- f) Exercise prescription for muscle strength and endurance.

Q2) Solve all questions.

[4 × 6 = 24]

- a) Write about HRPF.
- b) Suggest guidelines for management of obesity.
- c) Explain components of wellness.
- d) Illustrate circuit training method.

P.T.O.

Q3) Write any Four short notes out of Six.

[4 × 4 = 16]

- a) Benefits of fitness
- b) Management of over weight
- c) Development of Flexibility
- d) FITT Principle
- e) Weight training method
- f) Training session and training schedule

Total No. of Questions : 3]

P2361

[5556]-2004

F.Y. B.P.Ed. (Semester - II)
FITNESS AND WELLNESS
(2015 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) सहा पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 10 = 40]

- अ) शारीरिक सक्रियता, शारीरिक व्यायाम, शारीरिक सुदृढता, आणि निरामयता या संकल्पना योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- ब) तुमच्या मते जादा वजन आणि स्थूलता म्हणजे काय? जादा वजन आणि स्थूलतेचे आरोग्यावर होणारे सामान्य परिणामांची चर्चा करा.
- क) प्रशिक्षणाची तत्वे सोदाहरण स्पष्ट करा.
- ड) प्रशिक्षण कार्यक्रम तयार करण्याच्या पायऱ्यांचे वर्णन करा.
- इ) एस. आर. पी. एफ. विषयी सविस्तर लिहा.
- फ) स्नायू ताकद आणि दमदारपणासाठी व्यायाम योजना.

प्रश्न 2) सर्व प्रश्न सोडवा. [4 × 6 = 24]

- अ) एच. आर. पी. एफ. विषयी लिहा.
- ब) स्थूलतेचे व्यवस्थापन करण्यासाठी दिशादर्शक सूची सुचवा.
- क) निरामयतेचे घटक स्पष्ट करा.
- ड) सर्किट ट्रेनिंग पद्धती सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) सहा पैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा.

[4 × 4 = 16]

- अ) सुदृढतेचे फायदे
- ब) जादा वजनाचे व्यवस्थापन
- क) लवचिकतेचा विकास
- ड) एफ. आय. टी. टी. तत्व
- इ) भार प्रशिक्षण पद्धती
- फ) प्रशिक्षण सत्र आणि प्रशिक्षण वेळापत्रक

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3374

[Total No. of Pages : 4

[5556]-201

B.Ed. (Phy.Edu.) (Semester - II)

**201 : Methodology of Teaching Physical Education
(2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Classify teaching styles. Explain any 1 of student centred & teacher centred style each. **[15]**

OR

Explain the factors to be considered for selecting teaching styles.

Q2) Write in detail the five objectives of physical Education. **[15]**

OR

Explain the diamond curricular framework.

Q3) Solve all the questions. **[5]**

- a) List locomotor skills
- b) What are the different factors of physical fitness?
- c) Write the traits of an effective PE teacher.
- d) What are the characteristics of PEP?
- e) Name the various teaching styles.

P.T.O.

Q4) Write short notes (any 3) :

[15]

- a) ALT-PE - strategies to improve.
- b) Reasons for using various teaching styles.
- c) Affective domain of learning & PE.
- d) Physical fitness curriculum model.
- e) Class formations & rules & protocols.

Total No. of Questions : 4]

P3374

[5556]-201

B.Ed. (Phy.Edu.) (Semester - II)

201 : Methodology of Teaching Physical Education

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजव्या बाजूचे अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अध्यापन शैलींचे वर्गीकरण करा. विद्यार्थी केंद्री व शिक्षककेंद्री अध्यापन शैलींपैकी प्रत्येकी एक स्पष्ट करा. [15]

किंवा

अध्यापन शैली निवडताना लक्षात घ्यावयाचे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) शारीरिक शिक्षणाची पाच उद्दिष्टे सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

डायमंड अभ्यासक्रम रचना स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) सर्व प्रश्न सोडवा. [5]

- अ) स्थानांतरणीय कौशल्यांची यादी करा.
ब) शारीरिक सुदृढतेचे कोणकोणते घटक असतात?
क) प्रभावी शा. शि. शिक्षकाची गूणवैशिष्ट्ये लिहा.
ड) शा. शि. सुशिक्षित व्यक्ती (पेप) चे गुणधर्म कोणते?
इ) विविध अध्यापन शैलींची यादी करा.

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) एएलटी-पीई सुधारण्याच्या उपाययोजना
- ब) विविध अध्यापन शैली वापरण्याची कारणे
- क) शा. शि. व अध्ययनाचे भावात्मक क्षेत्र
- ड) शारीरिक सुदृढता अभ्यासक्रम अभिकल्प
- इ) वर्गरचना, नियम व शिष्टाचार

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6061

[Total No. of Pages : 4

[5556]-205

B.Ed. (Phy. Edu.)

**EVALUATION & STATISTICAL PROCEDURE IN
PHYSICAL EDUCATION & SPORTS**

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is evaluation? Explain formative & summative evaluation in Physical Education. **[15]**

OR

List out tests for measuring difference skill related physical fitness factors & describe any two with suitable diagramme.

Q2) C. V. Endurance test (12 min run/walk) was conducted on 9th standard student find mode from the following distribution & interpret it. **[15]**

CI	1701-1800	1601-1700	1501-1600	1401-1500	1301-1400	1201-1300	1101-1200
<i>f</i>	12	12	14	15	13	13	11

OR

Using Spearman's correlation method, find coefficient of correlation from the given distribution of Highjump performance & Standing Broad Jump (SBJ) Interpret coefficient of correlation.

High Jump (cm)	150	135	155	140	145	125	130	135	135
SBJ (cm)	230	207	229	212	215	190	199	205	207

P.T.O.

Q3) Answer in short (any five) : **[5]**

- a) Formula for WHR
- b) Mode score of 25, 20, 21, 25, 20, 18, 19, 25, 20, 18, 25.
- c) Difference between the two extreme scores of lower and & higher end is _____
- d) Measuring high jump performance in meter is _____ kind of evaluation.
- e) "Sandenstis arm action was ideal while performing javelin throw" This remark is an example of _____ (producer/procedure) evaluation.
- f) In JCR test battery, 'R' stands for _____
- g) Reaction time is measured by 12min run walk test (True/False)

Q4) Short notes (any three) : **[15]**

- a) Compare quartile deviation & standard deviation.
- b) AAHPERD youth fitness test
- c) BMI-A tool for measuring body composition
- d) Principles of Evaluation.

Total No. of Questions : 4]

P6061

[5556]-205

B.Ed. (Phy. Edu.)

**EVALUATION & STATISTICAL PROCEDURE IN
PHYSICAL EDUCATION & SPORTS**

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) मूल्यमापन म्हणजे काय? शारीरिक शिक्षणातील आकारीक व संकलीत मूल्यमापन स्पष्ट करा.[15]

किंवा

कौशल्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढता घटक मोजणाऱ्या कसोट्याची यादी करा व कोणत्याही दोन कसोट्यांचे सचित्र वर्णन लिहा.

प्रश्न 2) इयत्ता 9 वीच्या विद्यार्थ्यांची हृदयाच्या दमदार पणाची कसोटी (12 मि. धावणे/पळणे) घेतली. खाली दिलेल्या वितरणावरून बहुलक शोधा व त्याचे अर्थनिर्वचन करा. [15]

CI	1701-1800	1601-1700	1501-1600	1401-1500	1301-1400	1201-1300	1101-1200
F	12	12	14	15	13	13	11

किंवा

स्प्रिअरमनची श्रेणी-अंतर सहसंबंध पध्दती वापरून दिलेल्या उंच उडी व उभ्याने लांब उडी कार्यमानातील सहसंबंध सहगुणक शोधा व त्याचे अर्थनिर्वचन करा.

High Jump (cm)	150	135	155	140	145	125	130	135	135
SBJ (cm)	230	207	229	212	215	190	199	205	207

- प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही पाच) [5]
- अ) WHR चे सूत्र
- ब) 25, 20, 21, 25, 20, 18, 19, 25, 20, 18, 25 बहुलक काढा.
- क) सर्वाधिक व सर्वात कमी अशा दोन्ही एकांकडील प्राप्ताकांमधील फरक म्हणजे होय.
- ड) उंच उडीचे कार्यमान मिटरमध्ये मोजणे म्हणजे प्रकारचे मूल्यमापन होय.
- इ) “भाला फेक करतांना विद्यार्थ्यांची हाताची कृती आदर्श होती” हा शेर म्हणजे (कृती/प्रक्रिया) मूल्यमापन होय.
- फ) JCR टेस्ट बॅटरी मध्ये 'R' करीता वापरतात.
- य) 12 मिनीट चालणे / धावणे कसोटीद्वारे प्रतिक्रियाकाळ मोजला जाते (बरोबर/चूक)

- प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]
- अ) चतुर्थक विचलन व प्रमाणविचलनाची तुलना.
- ब) AAHPERD (अफर्ड) युथ फिटनेस टेस्ट
- क) BMI - शरीर घटक रचना मोजण्याचे साधन
- ड) मूल्यमापनाची तत्वे

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2362

[Total No. of Pages : 4

[5556]-3001

B.P.Ed. (Semester - III)

EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in brief any Four of the following.

[4 × 10 = 40]

- a) Explain the importance of measurement and evaluation in physical education.
- b) Explain different types of evaluations.
- c) Explain in detail classification of test.
- d) Write in detail about factors affecting measurement.
- e) Explain any four test items measuring skill related physical fitness.
- f) Describe in detail any two basketball skill tests.

Q2) Answer the following.

[4 × 6 = 24]

- a) Write in short about Criteria of test Selection.
- b) Explain different methods of grading.
- c) Describe any two test items measuring health related physical fitness.
- d) Explain Current evaluation procedure in School Curriculum.

P.T.O.

Q3) Short Notes (Any Four)

[4 × 4 = 16]

- a) Principles of evaluation.
- b) Formative and Summative evaluation.
- c) Checklist.
- d) JCR test.
- e) One football skill test.

Total No. of Questions : 3]

P2362

[5556]-3001

B.P.Ed. (Semester - III)

EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[4 × 10 = 40]

अ) मापन आणि मुल्यमापनाचे शारीरिक शिक्षणामधील महत्त्व स्पष्ट करा.

ब) मुल्यमापनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

क) कसोट्यांचे वर्गीकरण सविस्तर स्पष्ट करा.

ड) मापनावर परिणाम करणाऱ्या घटकांबद्दल सविस्तर लिहा.

इ) कौशल्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढतेचे मापन करणाऱ्या कोणत्याही चार कसोट्या स्पष्ट करा.

फ) कोणत्याही दोन बास्केटबॉल कौशल्य कसोट्यांचे सविस्तर वर्णन करा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[4 × 6 = 24]

अ) कसोटी निवडीच्या निकषांबद्दल थोडक्यात लिहा.

ब) श्रेणीच्या विविध पध्दती स्पष्ट करा.

क) आरोग्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढतेचे मापन करणाऱ्या कोणत्याही दोन कसोट्यांचे वर्णन करा.

ड) शालेय अभ्यासक्रमातील सध्याची मुल्यमापनाची कार्यपध्दती स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

[4 × 4 = 16]

- अ) मुल्यमापनाची तत्वे
- ब) आकरीक व संकलित मुल्यमापन
- क) पडताळण सुची
- ड) जे. सि. आर. कसोटी
- इ) एक फुटबॉल कौशल्य कसोटी

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2470

[Total No. of Pages : 2

[5556]-3002
B.P.Ed.
302 : BIOMECHANICS
(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any four of the following : **[4 × 10 = 40]**

- a) Define Biomechanics. Explain how force is created in different throwing event externally & internally by an athlete.
- b) Elaborate Newton's laws of motion with suitable examples from volleyball sport.
- c) Explain class & principles of Lever in details with suitable examples.
- d) Give biomechanical analysis of catching and throwing.
- e) Describe application of biomechanics in terms of equipment, rules, techniques, ground surface and sports skills.
- f) What is force? Sports performance is affected by different forces-Discuss.

Q2) Brief answer of the following : **[4 × 6 = 24]**

- a) Elaborate human body movements happening in Sagittal plane.
- b) Explain different forms of motion with examples of sports activity.
- c) Explain principle of equilibrium with example form ball games.
- d) Differentiate between qualitative and quantitative biomechanical analysis with tools for measuring variables.

Q3) Write Short Notes on any four : **[4 × 4 = 16]**

- a) Concept of work, power & centre of gravity
- b) Projection of ball in cricket
- c) Angular momentum & angular acceleration
- d) Steps of biomechanical analysis
- e) Difference between scalar & vector quantities
- f) Relationship between torque and moment of inertia

P.T.O.

Total No. of Questions: 3]

P2470

[5556]-3002

B.P.Ed.

302 : BIOMECHANICS

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) संक्षिप्त उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) [4 × 10 = 40]

- अ) जीवयांत्रिकी शास्त्र - व्याख्या लिहा. फैकीच्या बाबीत खेळाडूद्वारे आंतरिक व बाह्य बल कसे तयार होते ते स्पष्ट करा.
ब) न्युटन चे गतीविषयक नियम वॉलीबाल खेळातील उदाहरणासह तपशीलवार लिहा.
क) तरफ चे वर्ग व तत्वे योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.
ड) झेलणे व 'फेकणे' या कृती चे जीवयांत्रिकी विश्लेषण लिहा.
इ) जीवयांत्रिकी शास्त्राचे उपयोजन खेळातील साहित्य, खेळाचे नियम, या करिता खेळातील तंत्र, मैदान व पृष्ठभाग व खेळातील कौशल्य कसे होते याचे वर्णन करा.
फ) बल म्हणजे काय? खेळातील कार्यमानावर बल कसे परिणाम करते यावर चर्चा करा.

प्रश्न 2) संक्षिप्त उत्तरे लिहा. [4 × 6 = 24]

- अ) सजाइटल प्रतलात होत असलेल्या मानवी हालचाल तपशीलवार लिहा.
ब) गतीचे प्रकार खेळातील उदाहरणासह स्पष्ट करा.
क) समतोलनाचे तत्वे बॉल गेम्स (Ball games) उदाहरणासह लिहा.
ड) गुणात्मक व संख्यात्मक जीवयांत्रिकी विश्लेषणातील फरक त्याच्या चलन मोजण्यासाठी वापरण्यात आलेल्या साहित्या सह करा.

प्रश्न 3) टीपा लिहा. (कोणतेही चार) [4 × 4 = 16]

- अ) कार्य, शक्ति व गुरुत्वमध्ये संकल्पना लिहा.
ब) क्रिकेट खेळात चेंडू चे प्रक्षेपण
क) कोणीय त्वरण व कोणीय संवेग.
ड) जीवयांत्रिकी विश्लेषणाचे पाऱ्या.
इ) आदिश राशि व सदिश राशी मधील फरक

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2363

[Total No. of Pages : 4

[5556]-3003

B.P.Ed. (Semester - III)

PERSONALITY DEVELOPMENT & SOFT SKILLS

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 4 questions.

[40]

- a) Differentiate in personality analysis methods of Swami Vivekananda and Sigmund Freud.
- b) Write the do's & don'ts during a group discussion.
- c) Explain the types of interviews.
- d) Explain with suitable diagram the process of communication.
- e) Write the importance and techniques of time management.
- f) Describe the various types of personalities.

Q2) Attempt all the questions.

[24]

- a) What are the features of a good resume?
- b) Explain the types of group discussion.
- c) Write about the body language during a job interview.
- d) Describe the soft skills to be possessed by a good leader.

P.T.O.

Q3) Write short notes (any 4)

[16]

- a) Principles to improve listening skills.
- b) Content of a resume
- c) Preparation for job interview
- d) Nature of soft skills
- e) Manners to be followed in foreign country
- f) Types of handshakes

Total No. of Questions : 3]

P2363

[5556]-3003

B.P.Ed. (Semester - III)

PERSONALITY DEVELOPMENT & SOFT SKILLS

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) कोणतेही 4 प्रश्न सोडवा.

[40]

- अ) स्वामी विवेकानंद व सिगमंड फ्रॉईड यांच्या व्यक्तिमत्व विश्लेषण पध्दतीमधील फरक स्पष्ट करा.
- ब) गटचर्चे दरम्यान 'काय करावे?' व 'काय करूनये' याबद्दल लिहा.
- क) मुलाखतींचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ड) संप्रेषण प्रक्रीया योग्य आकृतीसह सविस्तर स्पष्ट करा.
- इ) वेळ नियोजनाचे महत्व व तंत्रे याबद्दल लिहा.
- फ) व्यक्तिमत्त्वाचे विविध प्रकार - वर्णन करा.

प्रश्न 2) सर्व प्रश्न सोडवा.

[24]

- अ) चांगल्या रेड्युमेची वैशिष्ट्ये काय असतात?
- ब) गटचर्चेचे प्रकार स्पष्ट करा.
- क) मुलाखतीच्या वेळची देहबोली याबद्दल लिहा.
- ड) चांगल्या नेत्याकडे आवश्यक सॉफ्ट स्किलचे वर्णन करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

[16]

- अ) श्रवण कौशल्य सुधारण्याची तत्त्वे
- ब) रेड्युमेचा आशय
- क) मुलाखतीसाठी करावयाची तयारी
- ड) सॉफ्ट स्किल ची वैशिष्ट्ये
- इ) परदेशी गेले असता पाळायचे मॅनर्स
- फ) हस्तांदोलनाचे प्रकार

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2364

[Total No. of Pages : 4

[5556]-3004

B.P.Ed.

HEALTH EDUCATION & NUTRITION

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt the any four following questions.

[40]

- a) Define Health & Explain Dimensions of Health in detail.
- b) What is disease? Write classification of diseases.
- c) Define nutrition. Write functions of Diet and factors affecting Diet.
- d) Explain Nutrition for Cramps & Diabetes.
- e) Explain in detail Determinants of Health.
- f) What is balanced Diet? Explain nutrients in detail.

Q2) Answer in brief.

[24]

- a) Principles of health education.
- b) Explain Khyphosis (Symptoms, Causes and Exercises).
- c) Explain Diet Pyramid.
- d) Define Ergogenic Aids & Explain its types.

P.T.O.

Q3) Short notes (Any Four)

[16]

- a) School Health Program
- b) Ill-Effects of Alcohol
- c) Daily Energy Requirement of an Individual - Male, Age 30 years, Weight - 50 kg and height 1.60 m, 3 hrs. Workout.
- d) Pre-Competition Diet for Marathon Runners
- e) CHO Loading

Total No. of Questions : 3]

P2364

[5556]-3004

B.P.Ed.

HEALTH EDUCATION & NUTRITION

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[40]

- अ) आरोग्याची व्याख्या लिहा व आरोग्याचे पैलू सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) रोग म्हणजे काय? रोगांचे वर्गीकरण लिहा.
- क) आहाराची व्याख्या लिहा. आहाराचे कार्य व आहारावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
- ड) स्नायूची पेटके व मधुमेहसाठी आहार लिहा.
- इ) आरोग्याचे निर्धारक सविस्तर स्पष्ट करा.
- फ) समतोल आहार म्हणजे काय? आहार घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे द्या.

[24]

- अ) आरोग्य शिक्षणाचे तत्त्वे लिहा.
- ब) खायफोसिस (कुबडयेणे) स्पष्ट करा. (लक्षणे कारणे व उपचारात्मक व्यायाम)
- क) आहार पिरॅमिड स्पष्ट करा.
- ड) एअरगोजनिक-एड्स ची व्याख्या लिहा व प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) टीपा द्या. (कोणत्याही चार)

[16]

- अ) शालेय आरोग्य कार्यक्रम
- ब) दारूचे दुष्परिणाम
- क) दैनंदिन ऊर्जा आवश्यकता-पुरुष वय 30 वर्ष वजन 50 कि. ग्रॅम उंची 1.60 मीटर, तिन तास प्रशिक्षण.
- ड) मॅरेथॉन धावपटूचा स्पर्धेपूर्वी चा आहार
- इ) कार्बोदके लोडिंग

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2365

[Total No. of Pages : 4

[5556]-4001

B.P.Ed. (Semester - IV)

401 : RESEARCH & STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION,
FITNESS & SPORTS

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Answer any four of the following.

[4 × 10 = 40]

- a) Define Research. Classify & Explain different research methods.
- b) Describe different data collection tools in detail with suitable example.
- c) What is Statistics? Explain different data scale in detail.
- d) Find z-scores using mean & standard deviation for each athlete & decide their best event they performed.

	Mean	SD
Javelin Throw	38	4
Long Jump	5.35	0.35
One Min. Sit Ups	45	6

Fill the z-Scores in the following table.

Athlete	Score			z-Score			Best Event Performed
	Javelin Throw (M.)	Long Jump (M.)	1 Min. Sit Ups	Javelin Throw (M.)	Long Jump (M.)	1Min. Sit Ups	
Deepak	43	5.65	54				
Sanjay	32	6.10	57				
Sujit	42	5.40	48				
Anil	40	5.25	61				

P.T.O.

- e) Write steps of formulating research problem in detail, also write five research titles.
- f) Write research proposal for your research study.

Q2) Brief answer of the following.

[4 × 6 = 24]

- a) Brief Fundamental, Applied & Action research.
- b) Write any three research title for experimental research & state null hypothesis for each.
- c) Derive mean from the following distribution of Physical Education marks obtained by Std. IX.

71	62	45	60
68	73	52	58
49	70	76	50
58	75	67	47
68	80	61	70

- d) Using Spearman's method find the coefficient of correlation between height & long jump performance of school girls & interpret it.

S.N.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Wt. (Kg.)	86	69	68	89	91	83	70	95	88	71	69	85
Shot Put (Mtr.)	9.38	8.97	8.04	9.25	9.75	9.55	9.00	11.65	9.98	9.01	8.74	9.64

Q3) Write Short Notes on any four.

[4 × 4 = 16]

- a) Case Study
- b) Limitations & Delimitations of the Study
- c) Measures of Variability
- d) Ordinal & Interval Data Scale
- e) Normal Probability Curve (NPC)
- f) Concept of Inferential Statistics

Total No. of Questions : 3]

P2365

[5556]-4001

B.P.Ed. (Semester - IV)

401 : RESEARCH & STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION,
FITNESS & SPORTS

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[4 × 10 = 40]

- अ) संशोधनाच्या व्याख्या द्या. विविध संशोधन पद्धतींचे वर्गीकरण व स्पष्टीकरण करा.
- ब) संशोधनाची माहिती गोळा करण्याची विविध साधने सोदाहरण विस्तृत करा.
- क) संख्याशास्त्र म्हणजे काय? संशोधन माहितीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- ड) दिलेल्या मध्यमान व प्रमाण विचलनावरून प्रत्येक खेळाडूचा Z - गुण काढा व त्यांचे सर्वोत्तम कार्यमान कोणत्या बाबीत आहे ते ठरावा.

	माध्यमान	प्रमाण विचलन
भाला फेक	38	4
लांब उडी	5.35	0.35
एक मिनिट सीट अप्स	45	6

खालील कोष्टकात Z - गुण लिहा.

खेळाडू	गुण			Z - गुण			सर्वोत्तम
	भाला फेक (मी.)	लांब उडी (मी.)	1 मि. सीट अप्स	भाला फेक (मी.)	लांब उडी (मी.)	1 मि. सीट अप्स	कार्यमान असलेली बाब
दीपक	43	5.65	54				
संजय	32	6.10	57				
सुजित	42	5.40	48				
अनिल	40	5.25	61				

- इ) संशोधन समस्या मांडण्याच्या पायऱ्या सविस्तर लिहा, तसेच कोणत्याही पाच संशोधन समस्या लिहा.
- फ) तुमच्या संशोधन अभ्यासासाठी संशोधन आराखडा तयार करा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

[4 × 6 = 24]

- अ) मुलभूत, उपयोजित व कृती संशोधन थोडक्यात मांडा.
- ब) कोणत्याही तीन प्रायोगिक संशोधन समस्या लिहा व त्यासाठी शून्य परिकल्पना मांडा.
- क) खाली दिलेल्या इयत्ता 9 वीच्या शारीरिक शिक्षण गुणांच्या वितरणावरून माध्यमान शोधा.

71	62	45	60
68	73	52	58
49	70	76	50
58	75	67	47
68	80	61	70

- ड) स्पिरामनची पद्धत वापरून शालेय मुलींच्या वजन व गोळा फेक कार्यामानामधील सहसंबंध तपासून त्याचे अर्थनिर्वचन करा.

अ. क्र.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
वजन (कि. ग्रॅ)	86	69	68	89	91	83	70	95	88	71	69	85
गोळा फेक (मी.)	9.38	8.97	8.04	9.25	9.75	9.55	9.00	11.65	9.98	9.01	8.74	9.64

प्रश्न 3) कोणत्याही चार टीपा लिहा.

[4 × 4 = 16]

- अ) व्यष्टी (व्यक्ती) अभ्यास
- ब) संशोधन अभ्यासाच्या मर्यादा व परिसीमा
- क) विचालनशिलतेची माप
- ड) नामांकन व आंतर माहिती शलाका
- इ) प्रसामान्य संभाव वक्र
- फ) अनुमानात्मक संख्याशास्त्राची संकल्पना

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2366

[Total No. of Pages : 4

[5556]-4002

B.P.Ed.

SPORTS MEDICINE, ATHLETIC CARE AND REHABILITATION

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (any 4)

[4 × 10 = 40]

- a) Define sports medicine and write objectives of sports medicine related to prophylactic health care.
- b) What is sports injury. Explain causes of sports injuries.
- c) Explain cryotherapy and write about any three types of cryotherapy.
- d) Define first aid and write aims and objectives of first aid.
- e) Define doping and write violations related to doping.
- f) Write types of massage and its effects.

Q2) Answer in brief.

[4 × 6 = 24]

- a) Describe scientific promotion of sports and games.
- b) Write Types of fractures.
- c) Write steps of rehabilitation process for sports injuries.
- d) Explain first aid for snake bites and bee stings.

P.T.O.

Q3) Write short notes. (any 4)

[4 × 4 = 16]

- a) Role of Physical education teacher in sports medicine.
- b) Describe how you will present sports injuries.
- c) Write immediate and later management of ankle sprain.
- d) Types of transportation of injured person.
- e) Principle of Thermotherapy.
- f) Scope of sports medicine.

Total No. of Questions : 3]

P2366

[5556]-4002

B.P.Ed.

SPORTS MEDICINE, ATHLETIC CARE AND REHABILITATION

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

[4× 10 = 40]

- अ) क्रिडा वैद्यकशास्त्राची व्याख्या द्या. रोगप्रतिबंधक आरोग्य निगा करिताचे क्रिडा वैद्यकशास्त्राचे उद्दिष्टे लिहा.
- ब) खेळातील इजा म्हणजे काय? खेळातील इजाचे कारणे स्पष्ट करा.
- क) थंड उपचारात्मक पद्धती स्पष्ट करा व कोणतेही तीन प्रकार सविस्तर लिहा.
- ड) प्रथमोपचार-व्याख्या द्या व प्रथमोपचारचे ध्येय व उद्दिष्टे लिहा.
- इ) डोपिंग-व्याख्या द्या. डोपिंग संबंधित प्रमाद लिहा.
- फ) मसाज चे प्रकार व परिणाम लिहा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[4 × 6 = 24]

- अ) खेळ व क्रीडा याचे शास्त्रीय विकासाचे वर्णन करा.
- ब) अस्थिभंगाचे प्रकार लिहा.
- क) खेळातील इजा करिता चे पुनर्वसन कार्यक्रमाचे पायऱ्या लिहा.
- ड) सर्प दंश व मधमाशी डंक या करिताचे प्रथमोपचार लिहा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

[4 × 4 = 16]

- अ) क्रिडा वैद्यकशास्त्रामध्ये शारीरिक शिक्षकाची भूमिका.
- ब) खेळातील इजा पासुन बचाव कसे कराल याचे वर्णन करा.
- क) 'Ankle Sprain' करिता त्वरित व नंतर चे व्यवस्थापन लिहा.
- ड) जखमी व्यक्ती च्या 'वहन' करिता प्रकार.
- इ) उष्णउपचारात्मक पद्धतीचे तत्वे.
- फ) क्रीडावैद्यकशास्त्राची व्याप्ती.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2367

[Total No. of Pages : 4

[5556]-4003

B.P.Ed.

403 : THEORY OF SPORTS & GAMES

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write 4 out of 6.

[4× 10 = 40]

- a) Describe Nature, Eligibility of any two National level sports person award along with at least 5 award winner Name as per Game.
- b) Draw the Badminton court along with measurement & Explain the difference between Single & Doubles.
- c) Draw volleyball court along with defensive strategies.
- d) Explain in Brief Technology used in Cricket.
- e) What is invasion Games along with offensive strategies with suitable example.
- f) Explain the flow chart of Play, Game & Sports.

Q2) Write 4 out of 6.

[4 × 6 = 24]

- a) Shri Shiv Chatrapati Award for Sports man.
(Nature & Eligibility at least 5 award winner).
- b) Explain 6 skills in wrestling.
- c) Explain 6 skills in Table Tennis.
- d) History of Basketball
- e) History of Kho-Kho
- f) Explain difference between Umpair & Referee.

P.T.O.

Q3) Short note.

[4 × 4 = 16]

- a) RFID in Running Event (merits)
- b) Referry different duty in Kabaddi
- c) Sports man ship
- d) Fouls in Tripple Jump Event.

Total No. of Questions : 3]

P2367

[5556]-4003

B.P.Ed.

403 : THEORY OF SPORTS & GAMES

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 6 पैकी 4 सोडवा.

[4 × 10 = 40]

- अ) खेळाडूस दिला जाणारा राष्ट्रीय स्थावरील कोणतेही 2 पुरस्कार सांगुन त्यांचे स्वरूप व पात्रता वर्णन करा व 5 राष्ट्रीय पुरस्कृत खेळांडूची नावे लिहा.
- ब) बॅडमिंटन क्रीडांगणाचे सचित्र वर्णन करून सिंगल्स आणि डबल्स मधील फरक लिहा.
- क) व्हॉलीबॉल क्रीडांगण सचित्र काढून बचावात्मक डावपेच लिहा.
- ड) क्रिकेट खेळातील वापरले जाणारे तंत्रज्ञान सकारण स्पष्ट करा.
- इ) आक्रमणात्मक खेळाप्रकारातील आक्रमणात्मक डावपेच सोदाहरण स्पष्ट करा.
- फ) खेळणे, खेळ आणि क्रीडा यांचा प्रवाहतक्ता सचित्र वर्णन करा.

प्रश्न 2) 6 पैकी 4 सोडवा.

[4 × 6 = 24]

- अ) खेळाडूस दिला जाणारा शिवछत्रपती क्रीडा पुरस्कार स्वरूप, पात्रता आणि 5 राज्य पुरस्कृत खेळांडूंच्या यादीसह लिहा.
- ब) कुस्ती क्रीडाप्रकारातील कोणतेही 6 कौशल्य स्पष्ट करा.
- क) टेबल टेनिस क्रीडाप्रकारातील कोणतेही 6 कौशल्ये स्पष्ट करा.
- ड) बास्केटबॉल खेळाचा इतिहास लिहा.
- इ) खो-खो खेळाचा इतिहास लिहा.
- फ) अंपायर आणि रेफरी मधील फरक लिहा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा.

[4 × 4 = 16]

- अ) धावण्याचा शर्यतीत RFID तंत्रज्ञानाचे फायदे.
- ब) कबड्डी खेळातील विविध पंचांचे कार्य.
- क) खेळाडुवृत्ती.
- ड) ट्रीपल जंम्प खेळातील प्रमाद

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2368

[Total No. of Pages : 8

[5556]-4004

S.Y. B.P.Ed. (Semester - IV)

404 : FITNESS CONDITIONING

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any Four questions out of Six.

[4 × 10 = 40]

- a) Define physical activity. Explain difference between moderate and vigorous activity.
- b) Explain the recommended physical activity guidelines for healthy adult.
- c) Differentiate between aerobic and anaerobic fitness program.
- d) What are the trends in fitness training? Explain its advantages and limitations.
- e) Write in brief about Swiss ball and write its advantages and limitations.
- f) Describe 10 strategies for enhancing exercise adherence.

Q2) Solve all questions.

[4 × 6 = 24]

- a) Explain SPORT principal in detail.
- b) Describe TAG program.
- c) List out minimum 12 isolation exercises.
- d) Illustrate SMARTS goal.

P.T.O.

Q3) Write any Four short notes out of Six.

[4 × 4 = 16]

- a) Blood pressure.
- b) Load and Volume.
- c) Muscle Power.
- d) Exercises on TRX.
- e) Various international certification courses.
- f) Breathing pattern during Rowing, Squats, Pull-ups and Crunches exercises.

Total No. of Questions : 3]

P2368

[5556]-4004

S.Y. B.P.Ed. (Semester - IV)

404 : FITNESS CONDITIONING

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) सहा पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 10 = 40]

- अ) शारीरिक हालचालची व्याख्या सोदाहरण स्पष्ट करा आणि मध्यम व जोमदार शारीरिक हालचाली यातील फरक स्पष्ट करा.
- ब) निरोगी प्रौढासाठी शारीरिक हालचालीच्या शिफारस केलेल्या मार्गदर्शक सूचना स्पष्ट करा.
- क) एरोबिक आणि अनेरोबिक सुदृढता कार्यक्रम यांतील फरक स्पष्ट करा.
- ड) सुदृढता प्रशिक्षणातील प्रवाह कोणते? सुदृढता प्रशिक्षणाचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
- इ) स्विस बॉल विषयी थोडक्यात लिहा आणि त्याचे प्रशिक्षणाचे फायदे आणि मर्यादा लिहा.
- फ) व्यायाम निष्ठा रहाण्यासाठी 10 रणनीतीचे वर्णन करा.

प्रश्न 2) सर्व प्रश्न सोडवा.

[4 × 6 = 24]

- अ) प्रशिक्षणाची SPORT तत्वे स्पष्ट करा.
- ब) TAG कार्यक्रमाचे वर्णन करा.
- क) किमान 12 आयसोलेशन व्यायामांची यादी करा.
- ड) SMARTS गोल सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) सहा पैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा.

[4 × 4 = 16]

- अ) रक्त दाब.
- ब) भार आणि आकारमान.
- क) स्नायू शक्ती.
- ड) TRX वरील व्यायाम.
- इ) विविध आंतरराष्ट्रीय प्रमाणन अभ्यासक्रम.
- फ) रोईंग, स्क्वाट्स, पुलप्स, आणि क्रन्चेस व्यायामा दरम्यानचा श्वासोच्छ्वास.

Total No. of Questions : 3]

P2368

[5556]-4004

S.Y. B.P.Ed. (Semester - IV)

404 : YOGA EDUCATION

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any Four questions out of Six.

[4 × 10 = 40]

- a) Explain Four Steps of Life.
- b) What are the Benefits of Yoga, Misconceptions of Yoga.
- c) Explain in details : Pratyahar, Dharna, Dhyan, Samadhi.
- d) What type of food is to be taken in order to achieve ethical, spiritual and health.
- e) Write types of Gunas.
- f) Write Yoga Therapy of asana to chronic and acute diseases and disorders.

Q2) Solve all questions.

[4 × 6 = 24]

- a) Explain the Major Nadis: Ida, Pingala and Sushumna.
- b) What are Mudra, Shatkarma/kriya, bhandha. List the terms.
- c) How to maintain the Proper balance of the main nutrients.
- d) Describe different types of Asanas : Sequences Standing, sitting, inverted, supine.

Q3) Write any Four short notes out of Five.

[4 × 4 = 16]

- a) Distinguish between yogic practices and physical exercises.
- b) Explain in detail the Human concepts : Body, Mind, Soul.
- c) What are Pranas?
- d) Write General Consideration of the Yoga Sutra.
- e) Suggest Yoga Program for : Diabetic.

Total No. of Questions : 3]

P2368

[5556]-4004

S.Y. B.P.Ed. (Semester - IV)

404 : YOGA EDUCATION

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) सहा पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 10 = 40]

अ) जीवनाच्या चार पायऱ्या (चरणे) समजावून सांगा.

ब) योगाचे फायदे, योगाचे गैरसमज काय आहेत.

क) प्रत्याहार, धारणा, ध्यान, समाधी : सविस्तर समजावून सांगा.

ड) नैतिक, आध्यात्मिक आणि आरोग्य मिळवण्यासाठी कोणत्या प्रकारचा आहार घ्यावा लागतो?

इ) गुणांचे प्रकार लिहा.

फ) जुनाट आजार आणि तीव्र विकारांवरचे योगोपचार लिहा.

प्रश्न 2) सर्व प्रश्न सोडवा.

[4 × 6 = 24]

अ) प्रमुख नाड्या सांगा : इडा, पिंगला, सुषुम्ना.

ब) मुद्रा, शतकर्म / क्रिया, बंध म्हणजे काय. यादी करा.

क) मुख्य पोषक तत्वांचे योग्य संतुलन कसे राखता येईल.

ड) वेगवेगळ्या प्रकारच्या आसनांचे वर्णन करा : उभ्याचे, बैठे, पाठीवरील, पोटावरील.

प्रश्न 3) पाच पैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा.

[4 × 4 = 16]

- अ) योगाभ्यास आणि शारीरिक व्यायामांमध्ये फरक करा.
- ब) मानवी संकल्पनासविस्तर स्पष्ट करा : शरीर, मन, आत्मा.
- क) प्राण म्हणजे काय?
- ड) योग सूत्र सामान्य कल्पना लिहा.
- इ) मधुमेहींसाठी योग कार्यक्रम सुचवा.

